ז א מיי' פ"ב מהלכות אבות הטומאה הל' ט:
ח ב מיי' פי"א מהלכות מעשה הקרבנות הל' ו:
ט ג מיי' פ"ב מהלכות מעשר שני הלכה ט:
י ד מיי' פ"ה מהלכות מאכלות אסורות הל' י סמג לאוין קלו טוש"ע י"ד סי' יד סעיף ב:
יא ה ו מיי' במ"מ פ"ב שם הלכה י ובכ"מ ובפלרת שמואל טוש"ע שם סעיף ד:

*הבשר מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים *מגע טרפה שחוטה. קתני מיהא רישא הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו מותר באכילה, מאי לאו אאבר? לא אעובר. אי אעובר אימא סיפא שחט את אמו ואחר כך החזירו אסור באכילה, ואי עובר אמאי אסור? כדאמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך הכא נמי לא נצרכה אלא למקום חתך, איני והא כי אתא אבימי מבי חוזאי אתא ואייתי מתניתא בידיה פרסה החזיר אכול, פרסות החזיר אכול מאי לאו החזיר פרסה אכול פרסה? לא, החזיר פרסה אכול עובר אי עובר מאי איריא החזיר אפילו לא החזיר נמי? °אמר רב נחמן בר יצחק *לא נצרכה אלא למקום חתך. והא תרי קראי קא נסיב לה מאי לאו חד לאבר וחד למקום חתך? לא, חד למקום חתך וחד לקלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי, עולא אמר רבי יוחנן ואבר עצמו מותר אמר ליה רב יהודה לעולא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו אבר עצמו אסור? אמר ליה *מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלינן עיינין אלא הכי אמר רבי יוחנן הכל היו בכלל °בשר בשדה טרפה לא תאכלו כשפרט לך הכתוב גבי חטאת שיצתה חוץ למחיצתה וחזרה אסור' חטאת הוא דפרט רחמנא בה אבל כל מילי כיון דהדור שרי, מיתיבי בשר בשדה טרפה לא תאכלו מה תלמוד לומר? לפי שמצינו במעשר שני ובכורים שאף על פי שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין יכול אף זה כן? תלמוד לומר טרפה מאי *תלמודא? אמר רבה כטרפה מה טרפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר א] אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר? תיובתא דעולא, תיובתא, אמר מר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים היכן מצינו? דכתיב °לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' בשעריך הוא דלא תיכול אבל יצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין, במערבא מתנו הכי רב אמר יש לידה לאברים ורבי יוחנן אמר אין לידה לאברים מאי בינייהו? איכא בינייהו למיסר מיעוט אבר שבפנים. איבעיא להו לדברי האומר אין לידה לאברים הוציא העובר את ידו והחזירה וחזר והוציא את ידו והחזירה עד שהשלימו לרובו מהו: מי אמרינן הא נפק ליה רובא או דלמא כיון דהדר הדר אם תמצי לומר כיון דהדר הדר, הוציא עובר את ידו והתכה וחזר והוציא את ידו והתכה עד שהשלימו לרובו מהו: מי אמרינן הא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינן? תא שמע

זה

שמות כב

דברים יב

תורה אור

הבשר · כל העובר והבהמה נגעו באבר טמאין: מגע טריפה שחוטה · שאבר היוצא עדיין הוא מחובר בשעת שחיטה אע"פ שאין שחיטה מתירתה באכילה מטהרתה מידי נבילה כטרפה ששחיטתה מטהרתה וטעמייהו מפרש במתני' ולקמן (דף עג.) מפרש בפירקין בטרפה שחוטה מאי מגע שייך למימר בה ומפרש שטרפה שחוטה מטמאה את המוקדשים מדרבנן: פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול · אקרא קאי דכתיב (דברים יד) כל בהמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה וגו' ומהאי קרא נפקא לן לקמן (דף סט.) דעובר ניתר בשחיטת האם ודריש בהמה דרישא אבהמה דסיפא ומשמע בהמה שבבהמה תאכלו ופרסה ופרסות דכתיבי ביה להכי אתו לומר לך פעמים שאתה אוכל כל אבריו ופעמים שאין אתה אוכל אלא מקצתן פרסה החזיר הוציא שתי ידיו והחזיר האחת אכול אותה החזיר שתיהם אכול שתיהן: למקום חתך · והכי קאמר החזיר פרסה אכול מקום חתך שלה החזיר פרסות אכול מקום חתך של שניהם: והא תרי קראי נסיב לה · פרסות ופרסה ואי למקום חתך מדאשמועינן בחדא דאם החזירו אכול ואם לאו לא תאכל ה"ה לתרי: חד למקום חתך · פרסות החזיר למישרי מקום חתך בחזרה וחד למישרי עובר שפרסותיו קלוטות כגמל ונמצא במעי פרה ואליבא דרבי שמעון איצטריך דקאסר קלוט בן טהורה בבכורות (דף ו:) גמל גמל שתי פעמים אחד גמל שנולד מן הגמלה ואחד גמל שנולד מן הפרה ואשמועי' הכא דאם נמצא בתוכה מודה דשרי דהכי קאמר עובר שאין לה אלא פרסה שאין פרסותיו סדוקות אכול והחזיר דרישא לאו דוקא: עולא פליג אדרב יהודה: הכל היו · כל הנאמר בו מחיצה כגון עובר לשחיטה, ובשר קדשי קדשים שנתנה להם תורת מחיצות עזרה בקדשים קלים חומת ירושלים מחיצה להם כולן היו בכלל איסור זה דמשילא בשר בשדה הרי הוא כטרפה ובא הכתוב ופרט לך בחטאת שאין חזרה מועלת בה דכתיב (ויקרא י) בשעיר חטאת דראש חדש ששרפוהו אהרן ובניו וקצף עליהם משה מדוע לא אכלתם את החטאת הן לא הובא את דמה אל הקדש שתפסל בכך כדכתיב (שם ו) וכל חטאת אשר יובא מדמה וגו' ופנימה היתה שלא יצתה ממחילתה הא יצתה בת שריפה היא ולא אמרינן ליהדרה ולא הוצרך לפרוט בה דמהיכא תיתי לן דהשתרי מכלל טרפה לא תאכלו משום חזרה להכי פרט בה למימר דהאי היא דלא מהניא בה חזרה אבל כל שאר היוצאים שחזרו הותרו: מאי ת"ל · אטרפה קאי למה קראו טרפה ומה למדנו בכך הוה ליה למיכתב בשר בשדה לא תאכלו: לפי שמצינו · לקמן מפרש היכן מצינו: מעשר שני ובכורים · שנכנסו לירושלים ויצאו וחזרו מותרין: אף זה כן · עובר: במערבא מתנו הכי · לפלוגתייהו דרב ור' יוחנן: יש לידה לאברים · אבר שיצא הרי האבר כילוד דהא לא מהניא ליה חזרה: אין לידה · ומהניא ליה חזרה: מאי בינייהו · בין לישנא דמערבא ללישנא קמא: למיסר מיעוט אבר · אם יצא רובו ונשאר מיעוט: ללישנא בתרא דנקט לשון לידה הוי ילוד ומיתסר כוליה וללישנא קמא לא נאסר אלא היוצא: לדברי האומר אין לידה לאברים הוציא ידו והחזירה וחזר והוציא ידו · האחרת והחזירה וחזר והוציא שדרתו והחזירה עד שהשלים לרובו של עובר מי הוי כילוד דהא נפקא רוביה או דלמא כיון דאין לידה לאברים הויא חזרה דידיה חזרה וכי נפיק אידך כבר הדר ליה קמא ואין כאן יציאת רוב, דאי למאן דאמר יש לידה לא מהניא להו חזרה: ואם תימצי לומר כיון דהדר הדר הוציאה והתכה כו' או דלמא רובא בבת אחת בעינן · ואפילו למאן דאמר יש לידה איכא למיבעי להא:

ואליבא דר' שמעון · אבל לרבנן דשרו גמל במעי פרה אפילו כשנולד לא צריך קרא להתירו בשחיטת אמו דלא גרע בפנים מבחוץ דשרי ולהכי נקט ואליבא דר"ש ולרבנן איצטריך לגופ דרשה אחריתי וליכא למימר דאיצטריך לאסור דמות יונה כדאמר לקמן* בעינן פרסות וליכא דהא לר"ש אע"ג דלא מייתר ליה קרא להכי משמע לקמן דאוסר נמי דמות יונה דפריך דמות יונה תשתרי פי' מכל בבהמה ומשני בעינן פרסות וליכא והדר פריך קלוט במעי פרה ליתסר ומשני פרסה בבהמה תאכלו והך קושיא ליתא אלא לר"ש דלרבנן לא גרע בפנים מבחוץ דשרי כדפרישית אלמא דמות יונה לר"ש אע"ג דליכא קרא ממילא מיתסר כיון דליכא לא פרסה ולא פרסות אע"ג דפרסה ופרסות אצטריך חד למקום חתך וחד לקלוט ה"ה דלרבנן לא צריך קרא לאסור דמות יונה אלא לגופ דרשה איצטריך ומ"מ הך ברייתא דפרסה החזיר אכול לא אתיא אלא כר"ש: אמר ר' יוחנן הכל היו בכלל ובשר בשדה כו' · תימה דלר' יוחנן תקשה ליה ברייתא דהחזיר פרסה דתרי קראי קנסיב וע"כ מוקמינן חד למקום [חתך] וחד לאבר ור' יוחנן נפקא ליה מקרא אחרינא וי"ל דפריך ליה שפיר טפי מאידך ברייתא: הכל היו בכלל ובשר בשדה כו' · דאסור כל מה שיוצא חוץ למחיצה כטרפה דאין לה היתר כדאמר בסמוך ולמאי דמסיק הא כל מילי כיון דהדור שרי מיתוקמא הא דקרי ליה טרפה למלתא אחריתי: יכול אף זה כן ת"ל כו' · וא"ת וקרא דחטאת דכתיב פנימה הא שלא יצתה חוץ למחיצתה הא יצתה בת שריפה היא ל"ל הא מקרא דבשר בשדה נפקא ב] וי"ל *דס"ד למילף ממעשר שני ובכורים דשרו דהוקשו בקרא דלא תוכל לאכול בשעריך כדדרשי' *בפ"ק דמכות (דף יז.) ונדבותיך זו תודה ושלמים ובכורות זה בכור בקרך וצאנך זה חטאת ואשם ונדריך זה עולה: אבל יצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין · וא"ת דלמא הכי קאמר בשעריך הוא דלא תיכול אלא יביאם לירושלים לאוכלן שלא נכנסו מעולם אבל לא מיירי מידי באותן שנכנסו ויצאו וי"ל דאלו הן הלוקין (מכות יט:) משמע בהדיא דאיירי בנכנסו ויצאו דיליף התם דאין לוקין עליהם עד שיראו פני הבית: הוציא ידו והתכה וחזר והוציא והתכה עד שהשלימו לרובו מהו · וא"ת מתני' היא בפרק המפלת (נדה כח.) יצא מחותך או מסורס עד שיצא רובו וי"ל דודאי אשה טמאה לידה ברוב ולדה אבל לא שמעינן מהתם למיעוט שבפנים הרי הוא כילוד:

ותבעי

[סס:]

[לקמן עג.]

[לקמן סט.]

[ב"ב קעה: ע"ש נג:]

[נ"ל דס"ד]

[נ"ל דף יז.]

נס"י איתיס תלמוד לומר

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' אף בשר כיון שיצא חוץ · נ"ב עי' זבחים פב ע"ב תוס' ד"ה כיון וכו' וצ"ע ודו"ק: ב] תוס' ד"ה יכול וכו' וי"ל דס"ד למילף כו' כצ"ל:

גליון הש"ס

גמ' אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך · עירובין יח ע"א:

רבינו גרשום

וחכ"א מגע טרפה שחוטה. כלומר שהרי שחט את אמו וטרפה שחוטה אין מטמאה אלא במוקדשין: פרסה החזיר אכול. כלומר הוציא עובר פרסה והחזיר אכול: פרסות החזיר אכול. כלומר הוציא שתי פרסות והחזיר אכול דכתיב כל מפרסת פרסה ושוסעת שסע שתי פרסות משמע בין פרסה ובין פרסות הוציא והחזיר אכול ומנין לרבות אכילה לפרסה זאת החיה אשר תאכלו וגו' כל מפרסת פרסה ומנין לרבות אכילה לפרסות דכתב ושוסעת שסע שתי פרסות וגו' אותה תאכלו: הא תרי קראי קא נסיב לה כלומר פרסה ופרסות. חד לחתך וחד לקלוט במעי פרה כלומר דאם קלוט במעי פרה שאין לו אלא פרסה שאינה סדוקה אכול וקלוט במעי פרה לא אמרינן לענין הוציא ידו אלא להתירו במעי אמו. הכל היו בכלל ובשר בשדה טרפה לא תאכלו דכיון דיצא בשר חוץ למחיצתו אסור כשפרט לך כו': בשעריך הוא דלא תוכל כלומר בגבולין אי אתה יכול לאכלו אבל היו בירושלם ביצאו וחזרו מותרין: רב אמר יש לידה לאיברין. כלומר לידת איברין לידה חשובה ואבר היוצא אסור ור' יוחנן אמר אין לידה לאיברין ולאו חשוב יוצא לפיכך אבר עצמו מותר מאי בינייהו למיסר מיעוט אבר כלומר מה בין האי לישנא דאמרינן לעיל רב אמר אבר אסור ולהאי לישנא דאמרינן יש לידה לאיברין איכא בינייהו למיסר מיעוט אבר ומיעוט נשתייר בפנים להך לישנא דאמרת אבר עצמו אסור מאי דיצא אסור ושבפנים מותר להך לישנא דאמרת יש לידה לאיברין כיון דיצא רובו ככולו ואפילו מעוט שבפנים אסור · לדברי האומר אין לידה לאברין. כלומר לאו חשוב יוצא: הוציא עובר את ידו והחזירו. כלומר עד שהשלימו לרובו דעובר: ת"ש דתנן

זה